

**Leerplichtverslag
over het
schooljaar 2005-2006**

INLEIDING

Zoals gebruikelijk wordt elk jaar verslag gedaan van de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan onze taak volgens de Leerplichtwet. In dit verslag aandacht voor het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2005-2006.

Algemeen

Het volgen van onderwijs is essentieel voor de individuele ontwikkeling van een kind en het verwerven van een eigen plaats in de maatschappij. Daarom is er voor jongeren niet alleen een recht op onderwijs, maar ook een plicht om dat te volgen. Dit recht, dan wel deze plicht is verankerd in de Leerplichtwet 1969. Daarbij heeft de lokale overheid de verantwoordelijkheid voor het toezicht op de naleving van deze wet.

Het doel van de leerplichtwet sluit nauw aan bij de doelstelling gesteld in de RMC-wet (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten). Namelijk dat zoveel mogelijk jongeren met minimaal een startkwalificatie een plaats op de arbeidsmarkt verwerven. Vanwege de verwevenheid met de leerplichtactiviteiten wordt in dit verslag ook een hoofdstuk aan dit onderwerp gewijd.

Het verslagjaar

Het schooljaar 2005-2006 wordt in belangrijke mate gekenmerkt door een intensivering in de samenwerking tussen de ketenpartners gericht op de signalering en aanpak van schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten. Daarbij is ook aandacht geweest voor een betere afstemming tussen de preventieve en repressieve mogelijkheden om een krachtiger beleid te voeren in de strijd tegen schoolverzuim. Belangrijke initiatieven in deze zijn het project 'Ziekte als Signaal' en de koppeling van leerplichtzaken aan het Justitieel Jeugdcasusoverleg. Omdat er sprake is van een nieuwe gemeenteraad wordt in dit verslag uitvoeriger op een aantal zaken ingegaan, waardoor het werkverband van de leerplichtambtenaar duidelijker wordt.

1. Doel en wettelijk kader

De leerplichtwet is een gedecentraliseerde wet: de gemeente is verantwoordelijk voor de naleving ervan. Voor deze taak heeft de gemeente een leerplichtambtenaar in dienst die samenwerkt met verschillende (lokale) partijen. De leerplichtwet is, kortweg gezegd, een rechtsmiddel waarmee gewaarborgd wordt dat alle jongeren in Nederland aan het onderwijs kunnen en zullen deelnemen. Dit met het uiteindelijke doel dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden die zij nodig hebben om een zelfstandige plek in de samenleving te verwerven. Een afgeronde schoolopleiding is daarvoor een vereiste. In dit hoofdstuk worden de kaders van de leerplichtwet en kerntaken voor de gemeente nader toegelicht.

1.1 Aanvang en einde leerplicht

De gemeente is verantwoordelijk voor alle leerplichtige inwoners in haar gemeente, ongeacht of zij een school binnen of buiten de gemeentegrenzen bezoeken. De leerplicht vangt aan vanaf het moment dat een leerling vijf jaar wordt. Echter veruit de meeste kinderen gaan al naar school als ze vier jaar oud zijn.

De volledige leerplicht duurt tot en met het schooljaar waarin de jongere zestien wordt. Daarna is de leerplicht overigens niet afgelopen, want er volgt nog een partiële leerplicht van één of twee dagen per week, afhankelijk van opleiding die de leerling volgt. De partiële leerplicht duurt tot en met het schooljaar waarin de jongere 17 jaar wordt.

1.2 Kerntaken

Het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet 1969 kent de volgende kerntaken:

De controle op het nakomen van de verplichtingen van de hoofden van scholen en instellingen

Het gaat hierbij om de controle van de verzuimadministratie, meldingen van in- en uitschrijvingen, verzuimmeldingen, schooluitval en het toestaan van verlof door scholen. Voor een sluitende leerplichtadministratie en/of een adequate aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten is het erg belangrijk dat schooldirecties hun verplichtingen consequent nakomen.

De controle op het nakomen van verplichtingen van ouders en leerlingen

Dit betreft de verplichting tot inschrijving en een regelmatig schoolbezoek. Ouders van een leerplichtige leerling dienen ervoor te zorgen dat hun kind als leerling bij een school wordt ingeschreven en die school ook daadwerkelijk bezoekt. Vanaf hun twaalfde jaar zijn jongeren hiervoor ook zelf verantwoordelijk.

Integrale aanpak schoolverzuim: maatschappelijke zorgfunctie en justitiële functie

De gemeente vervult een belangrijke schakelrol in het voorkomen en de aanpak van schoolverzuim. Daartoe werkt de leerplichtambtenaar samen met scholen, instellingen voor jeugdhulpverlening en Justitie. Schoolverzuim of dreigend schoolverzuim is vaak een signaal voor dieperliggende problemen en dient van een adequaat vervolg te worden voorzien. Daarbij kan worden gedacht aan een hulpverleningstraject, indien gewenst ondersteund met een strafrechtelijk traject vanuit het pedagogisch oogpunt. De mogelijkheid om gebruik te maken van een netwerk is in deze van groot belang.

Behandelen van aanvragen voor vrijstelling van inschrijving of van geregeld schoolbezoek

Doorgaans - in overleg met de scholen en/of jeugdhulpverleners - neemt de leerplichtambtenaar namens het college een besluit op een verzoek voor vrijstelling van inschrijvingsplicht of vervangende leerplicht. De bevoegdheid tot het verlenen van verlof van meer dan tien schooldagen is rechtstreeks toegekend aan de leerplichtambtenaar. Toestemming voor vrijstelling van schoolbezoek voor minder dan tien schooldagen is een zaak waarin de directeur van de school beslist. In voorkomende gevallen wint deze advies in bij de leerplichtambtenaar.

Deze kerntaken staan beschreven in de 'instructie voor de leerplichtambtenaar gemeente Dalfsen'. Door ontwikkelingen op het gebied van opsporingsbevoegdheden en integrale benadering en handhaving volgens de Leerplichtwet is deze instructie onlangs gewijzigd en opnieuw vastgesteld.

2. Gemeentelijke gegevens

Hoeveel leerplichtigen kent Dalfsen nu en hoeveel uren besteedt de gemeente Dalfsen aan haar taak van leerplichthandhaving? Op deze vragen wordt in dit hoofdstuk een antwoord gegeven.

2.1 Totaal aantal leerplichtigen

De gemeente Dalfsen kende in het verslagjaar 4.412 leerplichtigen. Hieronder een overzicht van het aantal leerplichtigen in de afgelopen drie schooljaren, waarbij een onderverdeling is aangebracht naar volledig (5 tot en met 16-jarigen) en partieel (17-jarigen) leerplichtigen.

Aantal leerlingen	Leerplichtig	Partieel leerplichtig	Totaal
2003-2004	4009	374	4383
2004-2005	4017	355	4372
2005-2006	4062	350	4412

2.2 Formatie

Gebaseerd op het aantal leerplichtigen en de wettelijk uit te voeren taken is een aantal jaren geleden de gemeentelijke norm opnieuw vastgesteld, welke in onderstaande tabel staat beschreven. Tevens wordt melding gemaakt van de landelijke norm welke is opgesteld door Ingrado, de landelijke vereniging voor leerplichtambtenaren. Ingrado stelt dat op elke 5.000 leerplichtigen tenminste één formatieplaats beschikbaar moet zijn voor lokale leerplichttaken en voor de uitvoering van regionale werkafspraken over preventie van het voortijdig schoolverlaten. Daarnaast hanteert Ingrado voor de administratieve ondersteuning de norm van 0,2 fte per 5.000 leerplichtigen. Goed om te weten is dat beide normen worden onderschreven door de VNG. In onderstaande tabellen een overzicht van de gemeentelijke norm en de landelijke norm, vertaald naar de Dalfser situatie.

Inzet 2005-2006	fte	Uren
Uitvoering leerplichttaak	0,65	920
Administratie	0,19	265

Landelijke norm	fte	Uren
Uitvoering leerplichttaak (4.412/5.000)	0,88	1232
Administratie (4.412/5.000 x 0.2)	0,18	252

De daadwerkelijke ureninzet in het verslagjaar komt nagenoeg overeen met de uren opgenomen in de capaciteitsberekening 2006 en de daadwerkelijke ureninzet in het voorgaande verslagjaar. Gebaseerd op dit aantal uren en het gemiddeld uurtarief voor de afdeling Welzijn en Onderwijs bedroegen de kosten voor het uitvoeren van deze gemeentelijke taak in het verslagjaar € 71.100,00

Voor het onderdeel 'uitvoering leerplichttaak' ligt de formatie in de gemeente Dalfsen lager dan de landelijke richtlijn. Het verschil bedraagt 0.13 fte oftewel 320 uren op jaarbasis. Deze constatering brengt met zich mee dat bepaalde deeltaken in de praktijk niet voldoende uitgevoerd kunnen worden. Specifiek gaat het om de volgende taken:

- de controle van een betrouwbare verzuimregistratie bij scholen;
- de controle of de schooldirecties op rechtmatige gronden verlof verlenen;
- bestuursrechtelijk of strafrechtelijk optreden tegen scholen die 'bewust en structureel' hun verplichtingen niet nakomen;
- (bestuursrechtelijke) aanpak luxe verzuim;
- voorlichting.

De uren voor het onderdeel 'administratie' komen nagenoeg overeen met de landelijke richtlijn. De ervaring is dan ook dat deze taak adequaat en goed wordt uitgevoerd.

Regionalisering en invoering kwalificatieplicht

In afwachting van het maken van nadere afspraken in het kader van regionalisering en de invoering van de kwalificatieplicht (verlenging leerplicht tot 18^e verjaardag) wordt de gemeentelijke norm mogelijk bijgesteld.

3. Schoolverzuim

Wanneer we spreken over schoolverzuim is het niet altijd meteen duidelijk wat we daar precies mee bedoelen. Is iemand een paar dagen zonder geldige reden niet op school verschenen of staat een leerling zelfs helemaal niet op een school ingeschreven? Om verwarring te voorkomen maken we in de praktijk een onderscheid tussen absoluut en relatief schoolverzuim.

3.1 Absoluut schoolverzuim

Hiervan is sprake, wanneer een leerplichtige niet is ingeschreven bij een school of staat ingeschreven bij een niet erkende school. Dit laatste speelde in het voorafgaande verslagjaar. Hierover later meer. Daarnaast kan ook het niet nakomen van de verplichting door scholen om (tijdig) melding te doen van in- en uitschrijvingen een oorzaak zijn. Alhoewel op dit terrein een verbetering zichtbaar is, komt het nog steeds voor dat scholen deze verplichting niet adequaat nakomen. Dit leidt voor de gemeente Dalfsen tot extra administratieve handelingen, zoals het aanschrijven van ouders en scholen. Uiteindelijk blijkt na onderzoek het merendeel van de leerlingen wel op een school te staan ingeschreven. Het gaat hier naar schatting om zo'n 250 leerplichtigen op jaarbasis. Na eerdergenoemde bewerkingen, resteren onderstaande aantallen.

Absoluut schoolverzuim	
2003-2004	7
2004-2005	6
2005-2006	5

In de afgelopen drie schooljaren is er een lichte daling waarneembaar in de aantallen van absoluut schoolverzuim. Gekeken naar de aanleiding bij deze vorm van verzuim is er duidelijk een verschuiving zichtbaar. In de voorafgaande verslagjaren werd het absoluut schoolverzuim grotendeels veroorzaakt doordat leerplichtigen stonden ingeschreven op een niet erkende school. Nadat de particuliere school Aquarius Hoeve eind 2004 haar erkenning in de zin van de leerplichtwet alsnog ontving, eindigde deze vorm van verzuim voor vijf personen. In het verslagjaar waren er andere redenen voor het absoluut schoolverzuim, Hieronder een opsomming:

- geen sluitende overdracht VMBO-ROC (beroepsonderwijs);
- verkeerde opleidingskeuze in combinatie met een voortijdige uitschrijving (beroepsonderwijs);
- een voortijdige uitschrijving vanwege een verhuizing en het niet synchroon lopen van vakantieperiodes en de vaste instroomdata voor speciaal basisonderwijs.

Met uitzondering van de laatst beschreven situatie is een waarschuwing afgegeven en/of vrijstelling onder strikte voorwaarden verleend. In alle gevallen is er weer sprake van schoolbezoek.

Particuliere scholen in Dalfsen

Naast de 19 reguliere basisscholen en één school voor voortgezet onderwijs kende de gemeente Dalfsen in het schooljaar 2005-2006 ook een particuliere school voor basisonderwijs, namelijk de 'Aquarius Hoeve' te Nieuwleusen. De Iederwijsschool 'De ontdekking Salland', in het schooljaar 2004-2005 nog gevestigd in Lemelerveld, vertrok kort daarna naar de gemeente Raalte. Met ingang van het schooljaar 2006-2007 is de school 'Aquarius Hoeve' verhuisd naar een locatie in de gemeente Ruinen.

Wettelijk gezien was het aan de leerplichtambtenaar om vast te stellen of de scholen dan wel of niet erkend konden worden. De school 'Aquarius Hoeve' ontving halverwege het schooljaar 2004-2005 haar erkenning als basisschool in de zin van de leerplichtwet, waarmee de leerlingen aan hun leerplicht voldeden. Vanwege dit feit en vanwege de verhuizing en het leerlingenbestand van de Iederwijsschool 'De Ontdekking Salland' was er in tegenstelling tot voorgaande schooljaren geen sprake meer van absoluut schoolverzuim als gevolg van een inschrijving op een niet-erkende school.

3.2 Relatief verzuim

Het grootste gedeelte van de meldingen in het afgelopen schooljaar bestond uit relatief schoolverzuim. Hiervan is sprake wanneer een leerplichtige leerling, die bij een school is ingeschreven, zonder geldige reden leestijd verzuimt. Het relatief schoolverzuim valt uiteen in luxe verzuim en signaalverzuim.

Luxe verzuim ontstaat doordat ouders zonder geldige reden hun kind meenemen op vakantie buiten de periode van de schoolvakanties. In dit geval volgt een waarschuwing en/of wordt proces-verbaal tegen de ouders opgemaakt.

Bij **signaalverzuim** wordt het spijbelen gezien als signaal, een symptoom voor dieper gelegen en/of achterliggende problematiek. Een complex van factoren speelt veelal mee bij deze vorm van verzuim. De maatschappelijke zorg voor deze jongeren krijgt veelal een multidisciplinair karakter. Indien gewenst, wordt de maatschappelijke zorgfunctie van de leerplichtambtenaar in dit kader ondersteund met een strafrechtelijk traject. Dit vanuit een pedagogisch oogpunt.

'Wettelijk' relatief schoolverzuim	luxe verzuim	signaalverzuim
2002-2003	4	36
2003-2004	4	32
2004-2005	5	32
2005-2006	7	31

In alle zeven situaties van luxe verzuim gaat hem om een verzuimduur van één dag en is een waarschuwing afgegeven met de mededeling dat bij een eerstvolgende keer proces-verbaal wordt opgemaakt.

Gekeken naar de laatste vier verslagjaren kan er gesproken worden van een lichte daling in de cijfers van signaalverzuim. Belangrijk om te weten is dat het in totaal om 25 leerlingen gaat, waarbij vijf leerlingen vaker dan één keer in een niet aangesloten periode hebben verzuimd. In het schooljaar 2004/2005 betrof het totaal aantal 26 leerlingen. Om een beeld te geven van de oorzaken van het relatief verzuim, hieronder een opsomming.

Reden relatief verzuim	2003-2004	2004-2005	2005-2006
Luxe verzuim (ongeoorloofde vakantie)	4	5	7
Problemen van schoolinhoudelijke aard	4	4	2
Problemen in de gezins- of thuissituatie	4	9	12
Psychosociale of psychiatrische problematiek van de leerling	19	15	13
Overig (baldadig verzuim/conflict met school/reden onbekend)	5	4	4
Totaal	36	37	38

Bovenstaand overzicht laat zien dat problemen in de gezinssituatie steeds vaker een rol spelen bij schoolverzuim. Daarbij kan gedacht worden aan: echtscheidingen, verwaarlozing/mishandeling en/of opvoedkundige onmacht van ouders. Daarnaast is een subtiele teruggang waarneembaar in de problematiek in de leerling gelegen. Echter opgemerkt moet worden dat de oorzaken 'gezinsproblematiek en problemen in het kind gelegen' vaak samen gaan. De ervaring is dat de tijdsbesteding per melding zeer divers is en dat in het overgrote deel hulpverlening is geconsulteerd, dan wel is betrokken. Ook is in een viertal casussen – in samenwerking met de Raad voor Kinderbescherming en het OM – proces-verbaal opgemaakt. De aanpak van het signaalverzuim richt zich in hoofdzaak op de achterliggende problematiek.

Verzuim naar soort onderwijs

Het verzuim is in het voortgezet onderwijs traditioneel het hoogst. Verhoudingsgewijs komt gedurende het verslagjaar ruim 50% van het verzuim voor rekening van het voortgezet onderwijs, ruim 35% van het totaal aantal verzuim speelt binnen het (speciaal) basisonderwijs en 10% speelt binnen het beroepsonderwijs.

Als we kijken naar de verzuimpercentages per onderwijssoort in het schooljaar 2004-2005, zien we dat het verzuim gedurende het verslagjaar in het voortgezet onderwijs met 10% is gedaald. Daar staat tegenover dat het verzuim in het primair onderwijs is toegenomen met 15%, dit met name veroorzaakt

door een stijging in de aantallen van luxe verzuim. Het percentage verzuim is voor het beroeps- onderwijs is nagenoeg ongewijzigd gebleven.

Opnieuw is kenmerkend dat het verzuim binnen het beroepsonderwijs verhoudingsgewijs laag is en afgevraagd moet worden of deze cijfers realistisch zijn. Het relatieve lage verzuimpercentage in het beroepsonderwijs (vier meldingen) vraagt om nader onderzoek. De ervaring tot op heden is dat door de vele units en het personeelsverloop binnen de regionale opleidingscentra (ROC) er te weinig inhoudelijke kennis is van de leerplichtwet. Naast voorlichtingssessies, onlangs plaatsgevonden, gaan de ROC's met ingang van het schooljaar 2006-2007 werken met zorgadviesteam. In dit multidisciplinair overleg participeert ook een leerplichtambtenaar. De verwachting is dat het schoolverzuim binnen het beroepsonderwijs dan beter inzichtelijk wordt. Dit instrument kan ervoor zorgen dat er binnen de ROC's meer aandacht komt voor (adequate meldingen van) schoolverzuim.

3.3 Niet wettelijk schoolverzuim

Eerdere overzichten in dit hoofdstuk laten een beeld zien van het 'wettelijk' verzuim. Naast dit verzuim onderneemt de leerplichtambtenaar ook veelal actie bij:

- preventieve meldingen (wel schoolverzuim maar qua frequentie geen 'wettelijk' schoolverzuim);
- zorgmeldingen in relatie tot het schoolbezoek;
- meldingen van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim, waarbij uit onderzoek het tegendeel bleek, en;
- meldingen van zorgwekkend ziekteverzuim.

In het schooljaar 2005-2006 is de leerplichtambtenaar binnen dit kader bij 24 cliënten betrokken geweest. In de volgende tabel een overzicht van de interventies van de leerplichtambtenaar bij 'niet-wettelijk verzuim', waarbij een onderscheid is gemaakt naar aanleidingsoort.

'Niet wettelijk' schoolverzuim	2004-2005	2005-2006
Melding zorgwekkend ziekteverzuim	9	14
Melding vermoedelijk schoolverzuim (onderzoek gewenst)	3	1
Zorgmeldingen	6	1
Preventieve meldingen	4	8
Totaal	22	24

Deze contacten zijn aangegaan met het doel schoolverzuim en/of leerachterstanden te voorkomen. In alle gevallen is er contact geweest met de ouders en/of leerlingen en de school. In sommige situaties is hulpverlening geconsulteerd en/of boden andere diensten ondersteuning. In het geval van preventieve meldingen zijn er zes genoteerd tijdens de uitgezette actie op de dag van de leerplicht.

Zorgwekkend ziekteverzuim

Opnieuw is er een stijging waarneembaar in de aantallen en/of zwaarte van dit type verzuim. In de afgelopen drie schooljaren is het aantal geregistreerde meldingen van ziekteverzuim ruim verdriedubbelt. Bij een kwart van de 14 meldingen in het verslagjaar gaat het om leerlingen met een chronische ziekte, waarbij een aangepast onderwijsprogramma gewenst is. Ook zien we leerlingen die vanwege een ziekte onder schooltijd behandeld moeten worden. In al deze gevallen is de consulent onderwijs aan zieke leerlingen van de Stichting IJsselgroep Expertis betrokken geweest. Dit tot aan het moment dat de leerlingen geïndiceerd werden voor een rugzakje (leerlinggebonden financiering) en een ambulante begeleider toegewezen kregen. In alle overige gevallen is het ziekteverzuim, na een bezoek aan de schoolarts en/of na inschakeling van de consulent aan zieke leerlingen, in een relatief kort tijdsbestek beëindigd.

Opgemerkt wordt dat in het verslagjaar de pilot 'Ziekte als Signaal' op drie scholen binnen de regio IJssel-Vecht van start is gegaan, waardoor er meer aandacht was voor de registratie en vroegtijdige onderkenning van dit type verzuim. Hierover meer in hoofdstuk 6.

3.4 Werkwijze leerplichtambtenaar

De leerplichtwet gaat uit van een samenhang tussen justitieel optreden en maatschappelijke zorg, een vorm van sturende hulpverlening. Altijd vindt er na een verzuimmelding eerst overleg met de school plaats en worden er afspraken gemaakt over de te nemen acties met het doel het verzuim te beëindigen. Het vervolgtraject dat vervolgens wordt ingezet is geheel afhankelijk van de ernst van de verzuimmelding en de oorzaak van het verzuim. Het verzuim kan worden afgedaan met een waarschuwingsbrief en/of één gesprek. Veelal is een intensiever traject gewenst zoals het opmaken van een proces-verbaal en/of het inzetten van een traject gericht op hulpverlening of ondersteuning van schoolinhoudelijke aard. Onderstaand schema geeft een indruk van de ondernomen acties door de leerplichtambtenaar na constatering van schoolverzuim.

Feiten schooljaar 2005-2006	
Absoluut schoolverzuim	Vijf meldingen. Resultaat: in alle gevallen is er weer sprake van schoolbezoek.
Wettelijk relatief schoolverzuim	37 meldingen. 32 leerplichtigen hebben één maal in een aangesloten periode verzuimd. Vijf leerplichtigen hebben twee maal of vaker ongeoorloofd verzuimd in een niet aansluitende periode. Resultaat: 35 personen bezoeken weer regelmatig de school. Voor één leerplichtige is een reïntegratietraject opgestart en met één cliënt is in het schooljaar 2005-2006 nog contact (recidive/zorg).
Niet wettelijk schoolverzuim	Voor 24 leerplichtigen was binnen dit kader ook interventie door de leerplichtambtenaar gewenst of nodig (preventief, zorg, ziekteverzuim, nader onderzoek).
Consultatie/doorverwijzing hulpverlening	Bij 40 meldingen (wettelijk en niet-wettelijk schoolverzuim) is vrijwillige hulpverlening geconsulteerd.
Consultatie Advies en Meldpunt Kindermishandeling/zorgmelding	Vijf keer is – vanwege een zorgelijke situatie – het AMK geconsulteerd. In één situatie is daadwerkelijk een zorgmelding gedaan.
Proces-verbaal	Vier keer is proces-verbaal opgemaakt. Uitkomst: voorwaardelijke straf, HALT-afdoening, jeugdreclassering en leerstraf ROOS (zie bijlage 4).
Jeugd Hulpteam	17 cliënten zijn besproken in het Jeugdhulpteam, onderdeel lokale netwerkstructuur KANS.

Om inzicht te geven in de aard van de relaties en de hoeveelheid contacten die de leerplichtambtenaar onderhoudt, is in bijlage 1 een opsomming gemaakt. Dit overzicht laat zien dat het contact met een groot aantal ketenpartners geïntensiveerd is. In bijlage 2 staan vervolgens alle taken van de betrokken disciplines beschreven.

4. Vrijstellingen en verlof

Ouders zijn verplicht ervoor te zorgen dat hun kind, na inschrijving op een school, de school geregeld bezoekt. De verplichting tot geregeld schoolbezoek rust ook op de leerling zelf, als die tenminste de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt. Elk kind moet gewoon elke dag naar school. Toch komt het voor dat het de ouders wordt toegestaan hun kind tijdelijk niet naar school te laten gaan.

In de Leerplichtwet 1969 zijn verscheidene gronden vermeld op basis waarvan vrijstelling (van geregeld schoolbezoek of inschrijvingsplicht) of verlof kan worden verleend. In dit leerplichtverslag zijn alleen die gronden en artikelen vermeldt, op grond waarvan het afgelopen drie schooljaren vrijstelling of verlof is verleend.

Artikel 3a: vervangende leerplicht

In uitzonderlijke gevallen is het voor jongeren vanaf veertien jaar mogelijk een 'alternatieve route' te volgen. Jongeren volgen in dat geval wel onderwijs maar werken daarnaast ook in de praktijk.

Artikel 3b: vervangende leerplicht laatste schooljaar.

In bijzondere gevallen kan, gedurende het laatste schooljaar van de volledige leerplicht, de inschrijving op een school voor volledig dagonderwijs vervangen worden door een inschrijving op een instelling voor deeltijdonderwijs.

Artikel 5, onder a: vrijstelling van de inschrijvingsplicht op lichamelijke en psychische gronden.

Voor leerlingen die vanwege een lichamelijke of verstandelijke handicap geen regulier onderwijs kunnen volgen, wordt vrijstelling van de inschrijvingsplicht verleend. Dit geldt bijvoorbeeld voor leerlingen die zijn geïndiceerd voor een medisch kinderdagverblijf. Bij dergelijke verzoeken onderzoekt een arts of deskundige of de oorzaak voor het niet kunnen volgen van onderwijs gegrond is.

Artikel 11, onder d: vrijstelling van geregeld schoolbezoek vanwege ziekte.

Dit is van toepassing wanneer leerlingen door ziekte niet in staat zijn de school 'geregeld' te bezoeken. Belangrijk is dat – ondanks de ziekte – het leerproces wordt voortgezet en een onnodige leerachterstand zoveel mogelijk wordt voorkomen. Veelal worden deze jongeren vanwege hun handicap geïndiceerd, waarna zij een Rugzakje ontvangen (leerlinggebonden financiering) en een ambulante begeleider krijgen toegewezen. Tot aan dat moment begeleidt een consulent onderwijs aan zieke leerlingen de school, de leerling en de ouders.

Artikel 11, onder g: vrijstelling van geregeld schoolbezoek vanwege andere gewichtige omstandigheden.

Deze vorm van vrijstelling wordt verleend in het geval van bijzondere omstandigheden, niet zijnde vakantieverlof. Een verlofaanvraag voor de duur van maximaal 10 schooldagen wordt voorgelegd aan de schooldirecteur. Zodra de verlofperiode langer is, beslist de leerplichtambtenaar. In het verslagjaar is door de leerplichtambtenaar een dergelijke vrijstelling verleend vanwege het inschakelen van specialistische hulp als gevolg van dyslectische problemen bij een leerling.

Artikel 15: het volgen van voldoende ander onderwijs.

De reikwijdte van dit artikel beperkt zich tot de partieel leerplichtigen. Veelal is vrijstelling op deze grond verleend vanwege een verkeerde schoolkeuze of het niet kunnen vinden van een geschikt leerwerkbedrijf. Dit onder de voorwaarde dat zij een educatieve tijdsbesteding hebben en op een later moment weer instromen binnen een opleiding.

VAVO: voortgezet algemeen volwassenenonderwijs.

Voor een leerling onder de 18 jaar, die om uiteenlopende redenen zijn VMBO, HAVO of VWO-diploma binnen het volwassenenonderwijs wenst te behalen, is leeftijdsdispensatie nodig van de leerplichtambtenaar. Een belangrijk argument om dispensatie te verlenen is de vergrote kans voor de doelgroep op het behalen van een startkwalificatie. Gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Wet Samenwerking VO-BVE (inkadering VAVO binnen het regulier voortgezet onderwijs) is deze regeling stopgezet.

Hieronder een overzicht van het aantal verleende vrijstellingen en verloven op grond van eergenoemde artikelen.

Vrijstellingen en verlof	3a	3b	5, a	11, d	11, g	15	Vavo
2003-2004	2	0	14	0	2	4	2
2004-2005	0	1	14	0	2	3	2
2005-2006	0	0	7*	6*	1	7	1

* andere wijze van onderverdeling ten opzicht van voorgaande schooljaren.

Het aantal verleende vrijstellingen fluctueert van jaar tot jaar en er is niet echt sprake van een zorgelijke ontwikkeling op dit terrein. De aantallen, in het verslagjaar gerangschikt onder artikel 11, onder d, werden in voorgaande schooljaren weggezet onder artikel 5, onder a. Er is nu een duidelijk onderscheid gemaakt tussen het (geoorloofd) langdurig ziekteverzuim in relatie tot het schoolbezoek (6) en de verleende vrijstellingen vanwege het bezoeken van een medisch kinderdagverblijf (7).

Afhankelijk van de aanleidingsoort fluctueert de duur van een vrijstelling of verlof van één tot tien schoolmaanden.

Verlof verleend door school

Niet inzichtelijk is hoeveel verlof er door de scholen is verleend. Veelal is er overleg tussen de leerplichtambtenaar en de scholen, maar de overtuiging bestaat er dat er meer verlof wordt verleend dan bekend bij de gemeente. Formeel is de school niet verplicht iedere verlofverlening onder artikel 11 van de leerplichtwet te melden bij de leerplichtambtenaar. Zoals eerder beschreven komt de leerplichtambtenaar niet toe aan haar taak te controleren of de schooldirecties op rechtmatige gronden verlof verlenen. Hier ligt op dit moment ook geen prioriteit.

5. Voortijdig schoolverlaten

Jaarlijks verlaat een groep jongeren het onderwijs zonder dat deze jongeren in het bezit zijn van een startkwalificatie (minimum opleidingsniveau). Dit is een afgeronde opleiding op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar (HAVO, VWO of minimaal niveau twee van het beroepsonderwijs).

Als jongeren voortijdig het onderwijs verlaten, wordt hun kans op werk sterk verminderd. Schooluitval is een maatschappelijk probleem dat nauw verweven is met maatschappelijke vraagstukken zoals werkloosheid, criminaliteit en armoede. In dit perspectief heeft dit terrein veel raakvlakken met andere beleidsterreinen, zoals jeugdbeleid, (jeugd)gezondheidszorgbeleid, veiligheidsbeleid en het minimabeleid. Onze taak is om samen met het onderwijs en andere betrokken instellingen het voortijdig schoolverlaten te voorkomen en zorg te bieden aan jongeren om hun schoolloopbaan succesvol af te ronden. De ambitie dat alle jongeren in Dalfsen met minimaal een startkwalificatie of via een passend leerwerktraject een plaats op de arbeidsmarkt verwerven, is ook verwoord in onze programmabegroting, de nota jeugdbeleid en de nota minimabeleid.

5.1 Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten (RMC)

Om een netwerk op te zetten met het doel het voortijdig schoolverlaten te bestrijden heeft de rijksoverheid de RMC ingesteld. De RMC wordt gedragen door samenwerkende gemeentebesturen, in regionaal verband. Eén van deze regio's is de regio IJssel-Vecht, waarbij de gemeente Zwolle de coördinerende gemeente is. Van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ontvangt de regio voor haar werk een jaarlijkse vergoeding (€ 203.000,00 voor 2006).

Binnen dit kader ziet de taakverdeling voor Dalfsen en de regiogemeente Zwolle er als volgt uit. De gemeente Dalfsen draagt zorg voor een sluitende administratie en het versterken van netwerken voor de melding en opvang van voortijdig schoolverlaters. Concreet geeft zij hier invulling aan via het KANS-netwerk en door het voeren van een leerlingenadministratie (tot 23 jaar). Na een RMC-melding volgt trajectbegeleiding. Deze taak wordt uitgevoerd door de gemeente Zwolle. De gemeente Dalfsen krijgt voor het uitvoeren van haar taken een jaarlijkse bijdrage te weten € 6.560,00 voor 2006.

RMC IJssel-Vecht kent de volgende samenwerkingsverbanden, voorzieningen en instrumenten om haar doel te verwezenlijken:

Begeleidingsgroep voortgezet speciaal onderwijs

Als door (cognitieve) beperkingen van de jongere het niet mogelijk is een startkwalificatie te behalen, dan zoekt de RMC naar de maximaal haalbare scholing die leidt tot een stabiele arbeidsmarktpositie. Dit in samenwerking met MEE (de voormalige Sociaal Pedagogische Dienst) en het UWV Gak. Zij adviseren de stageleerkracht bij de uitstroom van leerlingen en stemmen procedures af.

Regionaal overleg

Daarnaast is er tussen de gemeenten structureel overleg op zowel uitvoerend als beleidsniveau. In dit overleg zijn initiatieven ontwikkeld om te komen tot een meer dekkende en effectieve samenwerking en om meer bekendheid aan het RMC te geven. Daartoe zijn onder andere een website en folders ontwikkeld. In het schooljaar 2005-2006 is zorggedragen voor verspreiding van deze folders en de lancering van de website (www.rmc-ijssel-vecht.nl).

Jongerenpunt-/loket

In februari 2005 is de aftrap gegeven voor de ontwikkeling en inrichting van een jongerenpunt in Zwolle. Doel hiervan was om in een regelmatig overleg met uitvoerders van Centrum Werk en Inkomen (CWI), consultants Sociale Zaken, RMC-consultanten en de beide regionale opleidingscentra (ROC's) in Zwolle afspraken te maken over de begeleiding van individuele jongeren terug naar school of naar duurzaam werk. Deze start is beleidsarm ingezet en wekelijks vond er een casuïstiekoverleg plaats. Daarnaast is een onderzoek ingesteld naar de wenselijkheid en mogelijkheden van een fysiek jongerenpunt. Dit onderzoek wees uit dat een dergelijke voorziening zeer wenselijk is. Besloten is om per 1 januari 2007 een jongerenloket in het Werkplein De Lure in Zwolle in te richten, welke wordt bezet door een medewerker van het CWI, RMC en sociale zaken.. Het CWI en de RMC hebben een regionale functie, dus ook jongeren uit de gemeente Dalfsen (tussen de 16 en 25 jaar) kunnen gebruik maken van deze voorziening.

Project VMBO-ROC

Om de kans op schooluitval te verkleinen is in samenwerking met de VMBO-scholen, de ROC's en het RMC dit project opgestart. Leerlingenlijsten worden uitgewisseld waardoor eventuele schooluitval adequaat wordt opgemerkt en opgepakt door de leerplicht- en RMC-consulenten.

Regionale opleidingscentra

Tot slot is het goed om te vermelden dat er binnen de ROC's (beroepsonderwijs) aandacht is voor organisatorische vernieuwingen met het doel bij te dragen aan een vermindering van ongekwalificeerde uitstroom. Daarbij moet worden gedacht aan meer keuzemogelijkheden, doorstroommogelijkheden, mogelijkheden om tussentijds te switchen van studierichting, drempelloze instroom en trajectbegeleiding.

5.2 Statistische gegevens

In deze paragraaf wordt een beeld geschetst van het aantal voortijdig schoolverlaters in de gemeente Dalfsen in de afgelopen drie schooljaren. Ook is er aandacht voor de herkomst en de resultaten van de meldingen voortijdig schoolverlaters. Deze gegevens zijn gegenereerd uit de Zwolse RMC-administratie.

Aantal voortijdig schoolverlaters	
2003-2004	38
2004-2005	35
2005-2006	52

In tegenstelling tot landelijke berichten is er op gemeentelijk niveau een stijging te zien in de aantallen van voortijdig schoolverlaters ten opzichte van voorgaande schooljaren. De overtuiging bestaat dat dit het gevolg is van een aantal initiatieven, waardoor er een betere registratie aanwezig is. De indruk bestaat niet dat er sprake is van een feitelijke toename van het aantal voortijdig schoolverlaters.

In het voorgaande verslag is opgemerkt dat de indruk bestaat dat ten aanzien van de registratie er nog geen 100% score is. Zo bestond de indruk dat scholen nog niet optimaal melden aan het RMC op het moment dat jongeren ongekwalificeerd het onderwijs verlaten. In het verslagjaar is op dit punt duidelijk een verbetering zichtbaar, mede door de samenwerking binnen het jongerenpunt en het project doorstroom VMBO-ROC. Het begrip RMC is steeds meer geïntegreerd binnen het onderwijsveld. Ook eerdergenoemde voorlichtingscampagne speelt hier een rol in. Daarnaast is binnen de gemeentelijke administratie ook meer aandacht voor deze doelgroep. Als blijkt dat een leerling niet bekend is bij het RMC en ongekwalificeerd het onderwijs verlaat (uit ingewonnen informatie na een aanschrijving) dan meldt de gemeente de jongere alsnog bij het RMC. Tot slot heeft de aanwijzing van een RMC-consulente voor de gemeente Dalfsen ook een belangrijke rol gespeeld in het tot stand brengen van een meer sluitend netwerk.

Oorzaken voortijdig schoolverlaten

Jongeren verlaten om uiteenlopende redenen voortijdig het onderwijs. De meest voorkomende oorzaken zijn:

- niet gemotiveerd/aantrekkingsmarkt arbeidsmarkt (30%);
- onvoldoende vordering/moeilijkheidsgraad opleiding/te laag leerniveau (25%);
- andere verwachting opleiding/beroep (20%);
- gezondheid (10%);
- niet kunnen vinden leerwerkbedrijven (10%);
- problemen in de thuissituatie (5%);

Resultaat trajectbegeleiding RMC

In tegenstelling tot de leerplichtwet kent de RMC-wet geen justitiële sanctiemogelijkheden. De trajectbegeleiding is dan ook met name gericht op begeleiding en het stimuleren van jongeren met het doel dat zoveel mogelijk jongeren gekwalificeerd het onderwijs verlaten en/of duurzaam werk vinden. In dit verslag ook aandacht voor de resultaten na trajectbegeleiding.

Resultaat RMC	
Opleiding	22
Arbeidsmarkt	16
Overig	16

Voor het weergeven van het resultaat na melding of trajectbegeleiding onderscheiden we drie gebieden, namelijk:

- **opleiding:** de cliënt is weer gestart met een opleiding binnen het reguliere onderwijs, veelal beroepsonderwijs;
- **arbeidsmarkt:** de cliënt is – zo nodig met ondersteuning op grond van de Wet Reïntegratie Arbeidsgehandicapten en/of de Wet Werk en Bijstand – naar de arbeidsmarkt toegeleid;
- **overig:** de prioriteit ligt bij hulpverlening of de gemeente Zwolle, afdeling RMC, kan dit moment nog geen opgave doen van het resultaat.

Uit navraag bij de afdeling Sociale Zaken is gebleken dat negen jongeren van de eerdergenoemde 52 voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2005-2006 een bijstandsuitkering hebben aangevraagd.

Acht personen zijn inmiddels al weer uitgestroomd:

- twee personen vanwege een WAJONG-uitkering (uitvoerende organisatie: UWV Gak);
- vijf personen zijn weer begonnen met een opleiding, en;
- één persoon heeft een reguliere baan gevonden.

Eén cliënt volgt nog een traject binnen de Wet Werk en Bijstand in afwachting van een nader onderzoek (binnen hulpverlening).

6. Samenwerkingsverbanden en ontwikkelingen

6.1 De verzuimketen/samenwerkingsverbanden

Om een goede uitvoering te geven aan onze taak volgens de leerplichtwet, werkt de leerplichtambtenaar samen met diverse disciplines. Met scholen en ondersteunende disciplines, hulpverlenende instanties en instellingen op het terrein van civiel- en strafrecht. Om een goed beeld te geven van al deze disciplines en hun taken is bij dit verslag een overzicht gevoegd (bijlage 2). Daarbij ook aandacht voor de verschillende samenwerkingsverbanden en de beschikbare instrumenten gelet op de integrale handhaving leerplicht (bijlage 3 en 4). De belangrijkste ontwikkelingen in het verslagjaar op het gebied van integrale handhaving leerplicht en het voorkomen van schoolverlaten komen in de volgende paragraaf aan de orde.

6.2 Ontwikkelingen

Plan van aanpak 'Aanval op uitval'

Het landelijk beeld laat zien dat het aantal voortijdig schoolverlaters daalt, van 64.000 in 2004 naar 57.000 vorig jaar. Maar het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is van mening dat dit aantal nog altijd onacceptabel hoog is en heeft de 'aanval op de uitval' ingezet: een pakket aan extra maatregelen dat schooluitval actief bestrijdt. Al deze maatregelen zijn opgenomen in een werkagenda, welke bij dit verslag is gevoegd (bijlage 5). Het uiteindelijke doel is om het aantal nieuwe schooluitvallers terug te brengen tot maximaal 35.000 in 2010.

Enkele belangrijke maatregelen - genoemd in het plan van aanpak - en van invloed op het gemeentelijk beleid, zijn:

- een verdere impuls geven aan de brede schoolontwikkeling;
- aandacht voor adequaat verzuimbeleid bij scholen;
- een kwalificatieplicht tot de 18e verjaardag (aanpassing leerplichtwet per 1 augustus 2007);
- een jongerenloket, waarbij er binnen dit samenwerkingsverband een gevarieerd pakket aan mogelijkheden en/of instrumenten moet liggen. Eén van deze instrumenten is een leer/werkplicht voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar.

In juli 2006 is het wetsvoorstel waarin de kwalificatieplicht, de informatie- en meldplicht en de leerwerkplicht worden geregeld voor advies aan de Raad van State aangeboden. De Raad van State is op de onderdelen informatie- en meldplicht en leerwerkplicht kritisch. Om de beoogde invoeringsdatum van de kwalificatieplicht (1 augustus 2007) geen vertraging op te laten lopen heeft de minister besloten de onderdelen informatie- en meldplicht en leerwerkplicht uit het wetsvoorstel te halen. Het wetsvoorstel kwalificatieplicht is eind november 2006 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Jongerenpunt/-loket

Zoals hierboven vermeld is één van de maatregelen om schooluitval tegen te gaan het instellen van een jongerenloket. In het verslagjaar is er al sprake geweest van een intensieve samenwerking tussen het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI), de gemeenten (consulenten RMC en Sociale Zaken) en de beide Regionale opleidingscentra (ROC's) in Zwolle. Deze samenwerking is mede vormgegeven door regelmatig casuïstiekoverleg. Daarnaast is een onderzoek ingesteld naar de wenselijkheid en mogelijkheden van een fysiek jongerenpunt. Dit heeft geresulteerd in het besluit om per 1 januari 2007 een jongerenloket in het Werkplein De Lure in Zwolle in te richten. Een consulent van het CWI, RMC en Sociale Zaken nemen in dit loket plaats. Het CWI en de RMC hebben een regionale functie, dus ook jongeren uit de gemeente Dalfsen (tussen de 16 en 25 jaar) kunnen gebruik maken van deze voorziening.

Justitieel casuoverleg Jeugd (JCO)

Spijbelen (signaalverzuim) en vroegtijdig schoolverlaten worden veelal genoemd als risicofactoren voor toekomstig crimineel gedrag. Hierin schuilt (voor de justitiële keten) een groot belang voor de integrale bestrijding en vooral het voorkomen van schoolverzuim.

Met ingang van het schooljaar 2005-2006 worden leerplichtzaken gekoppeld aan het Justitieel Casuoverleg Jeugd, gebaseerd op de in het verslagjaar vastgestelde 'instructie integrale handhaving leerplicht'. Gesproken kan worden van een verbeterde en intensievere samenwerking met het Openbaar Ministerie, de Raad voor Kinderbescherming en de politie. Allen nemen zij zitting in het

JCO. Het doel van deze werkwijze is het tegengaan van verzuim door het vroegtijdige ingrijpen en inzetten van een tweesporenbeleid. Dit betekent dat het hulpverleningstraject en de spilfunctie van de leerplichtambtenaar in stand wordt gehouden, maar dat dit ondersteund wordt met het strafrechtelijk traject vanuit pedagogisch oogpunt. Binnen dit kader worden zaken vaker via het officiersmodel afgedaan (zonder tussenkomst rechter). Gesproken kan worden van een verkorting van doorlooptijden in de strafafdoening en afstemming als gevolg van schoolverzuim en eventuele andere strafbare feiten gepleegd door jeugdigen.

Project 'Ziekte als Signaal (ZAS)'

In het afgelopen schooljaar is het project ZAS uitgevoerd op drie scholen binnen de Regio IJssel-Vecht. Naast deze scholen waren ook de leerplichtambtenaren en de jeugdgezondheidszorg (JGZ/GGD) bij dit project betrokken. Doel van het project was te onderzoeken of ondersteuning van de JGZ op scholen een bijdrage kan leveren aan het verminderen van ziekteverzuim en het voorkomen van schooluitval als gevolg van schoolverzuim. Daarbij werden leerlingen die meer dan gemiddeld wegens ziekte van school verzuimden vroegtijdig in contact gebracht met de JGZ. Dit om eventuele achterliggende problematiek op het spoor te komen en om zonodig vroegtijdig hulpverlening in gang te zetten. In mei 2006 is het project geëvalueerd. Conclusie van deze evaluatie was dat regiobrede invoering wenselijk en noodzakelijk is. Belangrijke argumenten zijn:

- ziekteverzuim is een signaal dat kan wijzen op problemen bij de leerling;
- het actief bewaken en registreren van verzuim heeft een preventieve werking;

Alhoewel de diensten van de schoolarts nu al kunnen worden ingeschakeld zal het project officieel met ingang van het schooljaar 2007-2008 regiobreed worden ingevoerd. Momenteel wordt gewerkt aan het implementatieplan. Daarbij valt bekostiging van JGZ onder het uniforme deel van het basispakket van de JGZ, waardoor er geen extra financiering noodzakelijk is.

Samenwerking in de regio

Op het terrein van leerplicht en RMC is er reeds sprake van een samenwerking tussen de gemeenten in de Regio IJssel-Vecht. Deze samenwerking wordt in de basis vormgegeven in een structurele overlegstructuur, waarbij in het verslagjaar ook een portefeuillehoudersoverleg voor dit werkgebied in het leven is geroepen. Doel is het ontwikkelen en afstemmen van beleid.

Binnen dit verband worden momenteel de mogelijkheden van verdergaande samenwerking onderzocht. Om te komen tot een hogere niveau van handhaving en om de zorg voor risicoleerlingen goed aan te pakken zijn er talrijke argumenten om over te gaan tot een verdergaande onderlinge samenwerking. Enkele worden hieronder genoemd:

- door regionale bundeling wordt eenduidige methodische aanpak beter mogelijk, afgestemd op het onderwijs- en voorzieningenniveau in de regio;
- door samenwerking ontstaat ruimte voor deskundigheidsbevordering, collegiale intervisie, collegiale ondersteuning en zaakwaarneming (minder kwetsbaar);
- verdere professionalisering van waaruit pro-actief handelen beter mogelijk is.

Afgesproken is om eerst te onderzoeken hoe het niveau van handhaving en de dienstverlening is alvorens wordt overgegaan tot verdergaande afspraken. Hiertoe zijn een aantal concrete acties uitgezet zoals het in beeld brengen van de huidige formatienorm voor de uitvoering van de leerplichttaak binnen de gemeenten in de Regio IJssel-Vecht. Ook worden de huidige activiteiten van de leerplichtambtenaar per gemeente beschreven. Acties die binnen dit kader in het verslagjaar al zijn uitgezet is eerdergenoemde overlegstructuur en de koppeling van leerplichtambtenaren aan de scholen namens de regio.

7. Conclusies en actiepunten

In dit verslag is een zo volledig mogelijk beeld gegeven van het in de gemeente Dalfsen gevoerde leerplichtbeleid en het beleid, gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Uit het verslag blijkt dat de leerplichtambtenaar een belangrijke rol speelt binnen het totale veld van professionals die zich bezig houden met opvoeding en onderwijs van leerplichtige jongeren. Het gezamenlijke doel is om in samenwerking met de ouders, kinderen en jongeren voldoende kansen te bieden om zich dusdanig te ontplooiën, dat zij als volwassenen volwaardig kunnen participeren in onze maatschappij. De leerplichtambtenaar heeft een specifiek aandachtsveld hierin. Hij richt zich in het bijzonder op risicoleerlingen en treedt – in samenwerking met het onderwijsveld, de jeugdhulpverleningsinstanties en justitie – daar waar mogelijk corrigerend op in preventie of curatieve zin.

Statistische gegevens

Uit het verslag blijkt dat er in de afgelopen twee schooljaren een stabilisatie te zien is in de cijfers van ongeoorloofd schoolverzuim. Als we kijken naar de cijfers van verleende vrijstellingen dan zien we lichte verschuivingen, maar geen zorgelijke. Wel is er enige zorg als we kijken naar de cijfers van zorgwekkend ziekteverzuim. In de afgelopen drie schooljaren is het aantal geregistreerde meldingen van ziekteverzuim ruim verdriedubbelt. Deze toename is mede veroorzaakt door het project 'Ziekte als Signaal'. Door dit project was er meer aandacht voor de registratie van ziekteverzuim en verzuimbegeleiding. Positief om te constateren is dat er naast dit project allerlei voorzieningen aanwezig zijn waardoor het leerproces bij ziekteverzuim kan worden voortgezet en onnodige leerachterstanden zoveel mogelijk worden voorkomen.

Daarnaast blijkt uit het verslag dat – in tegenstelling tot landelijke berichten – er sprake is van een stijging in de aantallen van voortijdig schoolverlaters. De indruk bestaat dat er geen feitelijke toename is van het aantal voortijdig schoolverlaters, maar dat dit het gevolg is van verbeterde registratie en een meer sluitend netwerk. Voorzieningen en initiatieven die in het verslagjaar hieraan hebben bijgedragen zijn het jongerenpunt (met ingang van 1 januari 2007 een fysiek jongerenloket), het project doorstroom VMBO-ROC en de aanwijzing van een RMC-consulent voor de gemeente Dalfsen. Dit alles met het doel te komen tot een vermindering van ongekwalificeerde uitstroom.

Samenwerkingsverbanden

Het leerplichtbeleid hangt nauw samen met een groot aantal beleidsterreinen, zoals het jeugdbeleid, het lokaal onderwijsbeleid, het gezondheidsbeleid en het minimabeleid. Deze samenhang wordt vormgegeven door diverse samenwerkingsverbanden, waarbij een integrale manier van werken zichtbaar is om te komen tot vroegtijdige signalering en adequate aanpak van schoolverzuim. Belangrijke initiatieven in het verslagjaar zijn: de koppeling van leerplichtzaken aan het Justitieel Jeugdcasusoverleg, de aandacht voor zorgadviesteams binnen het onderwijs en het eerdergenoemde project 'Ziekte als Signaal'.

Ook voor verdergaande samenwerking tussen de gemeenten in de Regio IJssel-vecht is aandacht. Hiertoe wordt momenteel een nulmeting uitgevoerd. Dit om te onderzoeken hoe het huidige niveau van handhaving per gemeente is en welke stappen er nodig zijn om de samenwerking te versterken.

Zorgmaatschappelijk en justitieel optreden leerplichtambtenaar

In het verleden werd justitieel optreden als een laatste redmiddel gezien in de aanpak van schoolverzuim. Hier is nu een andere gedachte over. Steeds meer wordt gewerkt met een tweesporenbeleid. Dit betekent dat het hulpverleningstraject en de spilfunctie van de leerplichtambtenaar in stand wordt gehouden, maar dat er ook vroegtijdig vanuit pedagogisch oogpunt gekozen wordt voor een strafrechtelijke reactie. Deze laatst beschreven werkwijze is gebaseerd op de 'Instructie integrale handhaving leerplichtzaken'. Deze instructie voorziet in de mogelijkheid om leerplichtzaken te koppelen aan het Justitieel Casusoverleg Jeugd (JCO-J), waarin het OM, de Raad voor Kinderbescherming en de politie participeren. De ervaringen tot op heden zijn zeer positief.

Formatie

Voor de uitvoering van haar leerplichttaak ligt de formatie in de gemeente Dalfsen lager dan de landelijke richtlijn. Het verschil bedraagt 0,13 fte oftewel 320 uren op jaarbasis. Deze constatering brengt met zich mee dat bepaalde deeltaken, zoals voorlichting, de (bestuursrechtelijke) aanpak van luxe verzuim en het toezicht op het nakomen van verplichtingen door scholen in de praktijk niet adequaat uitgevoerd kunnen worden.

Aandachts-/actiepunten

Voor het schooljaar 2006-2007 zijn de volgende aandachts- c.q. actiepunten aan de orde:

1. de huidige werkwijze (tweesporenbeleid), gelet op de integrale handhaving leerplichtzaken, continueren;
2. de integrale benadering en de huidige netwerkstructuur voortzetten en waar mogelijk versterken;
3. de mogelijkheden van verdergaande samenwerking binnen de Regio IJssel-Vecht onderzoeken;
4. in afwachting van het maken van nadere afspraken in het kader van regionalisering en de invoering van de kwalificatieplicht (mogelijke wijziging leerplichtwet per 1 augustus 2007) de gemeentelijke formatienorm bijstellen;
5. in samenwerking met het Openbaar Ministerie en de Raad voor Kinderbescherming de scholen binnen de Regio IJssel-Vecht aanspreken op een juiste uitvoering van hun wettelijke verplichtingen volgens de Leerplichtwet, waarbij ons beleid is op te treden als deze verplichtingen structureel en bewust niet worden nagekomen.

Regionaal

Scholen

De school is de eerste en belangrijke schakel in de verzuimketen. Zij voeren een adequaat verzuimbeleid gericht op preventie en toezicht. Afhankelijk van de vorm van onderwijs kent elke school een zorgstructuur:

...basisonderwijs...

- Schoolbegeleidingsdiensten;
- eerste contactpersoon bij zorg over leerling: schoolverpleegkundige GGD, welke participeert in het Jeugdhulpteam Dalfsen.

...voortgezet onderwijs...

- zorgadviesteams, een multidisciplinair casuïstiekoverleg;
- Orthopedagogisch Didactisch Centrum: Rebound en 't Lumeijn (voormalige Windroos), bestemd voor leerlingen die vastlopen in het reguliere onderwijs (gedragmatig) en/of extra ondersteuning behoeven.

...beroepsonderwijs...

- zorgadviesteams;
- trajectbureaus (centra voor beroepskeuze en loopbaanbegeleiding);
- afzonderlijke scholingstrajecten;
 - o Voorbereiding Scholing en Beroep (VSB): beoogd wordt jongeren die niet REC geïndiceerd zijn, maar vanwege hun gedrag niet binnen het reguliere voortgezet onderwijs thuishoren, bij te sturen en zo voor te bereiden op een traject binnen het beroepsonderwijs;
 - o START: jongeren zonder vooropleiding of met een lager opleidingsniveau begeleiden richting duurzaam werk en/of voorbereiden op scholingstraject voor behalen startkwalificatie.

GGD (Gemeentelijke Gezondheidsdienst)

- schoolarts en schoolverpleegkundige: een indicerende, adviserende ondersteunende taak op het terrein van gezondheid in relatie tot het schoolbezoek;
- schoolverpleegkundige: eerste contactpersoon voor basisscholen in Dalfsen bij zorg leerling; belangrijke participant project 'Ziekte als Signaal'.

Schoolbegeleidingsdienst (IJsselgroep Expertis)

- Biedt hulp bij leer- en gedragsproblemen aan school, leerling en ouders;
- Onderwijs aan zieke leerlingen (begeleiding voor leerling, ouders en school).

Bureau Jeugdzorg Overijssel (BJZO)

- ASK (aanmelding, screening en kortdurende hulpverlening);
- Jeugdreclassering (uitvoering);
- gezinsvoogdij (uitvoering);
- schoolcounseling (verbonden aan scholen voor voortgezet en beroepsonderwijs).

RIAGG

Als er een vermoeden is van een ontwikkelings- en/of gedragsstoornis of een depressie bij een leerling, dan komt het RIAGG in beeld. Zij kennen de volgende afdelingen: preventie, intake/diagnose en behandeling.

AMK (Advies- en Meldpunt kindermishandeling)

Voor consultatie en zorgmeldingen (voorportaal RvK).

Raad voor Kinderbescherming (RvK)

- afdeling strafzaken:
 - o casusregie Justitieel Jeugdcasusoverleg;
 - o adviserend Officier van Justitie/OM;
 - o coördinatie leer- en werkstraffen.
- afdeling Civiele zaken: raadsonderzoeken en coördinatie voogdijzaken.

Openbaar Ministerie (OM)

Officier van Justitie en rechter komen in beeld als strafrechtelijke afdoening van schoolverzuim aan zet is.

Onderwijsinspectie

Hun taak is het toezicht houden op scholen (toelating, schoring en verwijdering leerling en controle voeren deugdelijke verzuimregistratie).

Gemeentelijk

Algemeen Maatschappelijk Werk

- eerstelijnszorg;
- jongerenmaatschappelijk werk;
- hulpvraag verhelderen, individuele hulpverlening en trainingen.

Politie

- signaalfunctie en doorverwijzing leerplichtambtenaar;
- afstemming binnen strafrechtelijke traject.

Leerplichtambtenaar

- schakelrol namens de gemeente;
- verantwoordelijk voor toezicht naleving Leerplichtwet 1969.

Landelijk

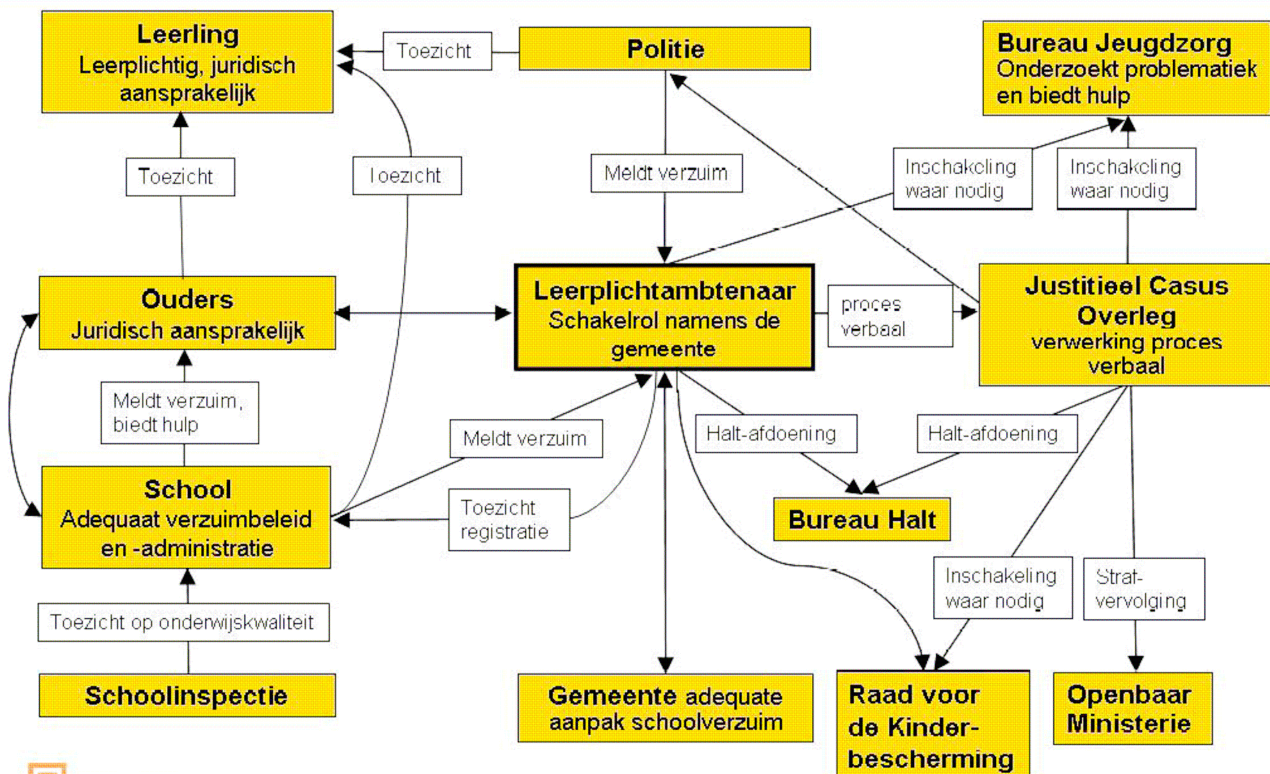
Adviescommissie Toelating en Begeleiding (ACTB)

Een onafhankelijke adviescommissie, voor indicatie speciaal onderwijs of leerlingengebonden financiering (LGF), het zogenoemde rugzakje. Aangestelde onderwijsconsulenten adviseren ook bij knelpunten bij schoolplaatsing van kinderen (conflicten, wachtlijstproblematiek).

De belangrijkste partijen binnen de verzuimketen, hun taken en onderlinge relaties staan in onderstaande schema verwerkt:

De verzuimketen

Bron: analyse Het Portaal

KANS

De kracht van KANS ligt in de praktische, consequente en gezamenlijke aanpak van jongeren met problemen in Dalfsen. Binnen deze structuur opereert een beleidsgroep, een uitvoeringsnetwerk en een Jeugdhulpteam. Met name laatstgenoemde groep is absoluut een meerwaarde voor het functioneren van de leerplichtambtenaar. Ook buiten het maandelijks overleg weten deelnemers elkaar te vinden voor consultatie en afstemming.

Het Jeugdhulpteam:

- maandelijks casuïstiekoverleg;
- doelgroep: jongeren 0-23 jaar;
- taken: signalering, afstemming, casesbespreking, registratie en verwijzing naar adequate hulpverlening;
- deelnemers: Bureau Jeugdzorgzorg, Raad voor Kinderbescherming, algemeen maatschappelijk werk en gezinshulp (Carinova), MEE, GGD, politie, Consultatiebureau Alcohol en Drugs, consultatiebureau en leerplichtambtenaar.

Justitieel Jeugdcasuoverleg (JCO)

De koppeling van leerplichtzaken aan het JCO komt voort uit de wens om te komen tot betere afstemming tussen de preventieve en repressieve mogelijkheden in de aanpak van schoolverzuim en het achterhalen van eventueel daaraan ten grondslag liggende problematiek.

Het doel van deze werkwijze is het tegengaan van verzuim door het vroegtijdige ingrijpen en inzetten van een tweesporenbeleid. Dit betekent dat het hulpverleningstraject en de spilfunctie van de leerplichtambtenaar in stand wordt gehouden, maar dat dit ondersteund wordt met het strafrechtelijk traject vanuit pedagogisch oogpunt.

- wekelijks casuïstiekoverleg;
- doelgroep: jongeren 12-18 jaar;
- taken: afstemming (ook met andere strafzaken), consultatie en/of inzetten straftraject.
- deelnemers: Openbaar Ministerie (OM), Raad voor Kinderbescherming (afdeling strafzaken) en politie.

Zorgadviesteams (ZAT)

Om problemen bij een leerling vroegtijdig te signaleren en om verzwaring van de problematiek en eventuele schooluitval te voorkomen zijn er binnen de scholen zorgstructuren aanwezig, waar de zorgadviesteams een prominente plek innemen.

- maandelijks multidisciplinair casesoverleg;
- doelgroep: leerlingen voortgezet en beroepsonderwijs;
- taken: signalering, afstemming, casesbespreking en verwijzing naar adequate hulpverlening;
- deelnemers: school (zorgcoördinator/leerlingbegeleider), GGD, BJZ en leerplichtambtenaar/RMC-functionaris.

Regionaal netwerk leerplicht/RMC

Met de omliggende gemeenten binnen de regio IJssel-Vecht is er op zowel uitvoerend als beleidsniveau structureel overleg. In het schooljaar 2005-2006 is aan het beleidsoverleg tevens een portefeuilleoverleg gekoppeld, aangezien leerplicht/RMC een belangrijk thema is binnen het onderwijs- en jeugdbeleid.

zowel op uitvoerend en beleidsniveau: drie keer per jaar;
doelgroep: jongeren 5-23 jaar;
taken: afstemming (uniformering) en nieuwe beleidsinitiatieven.

Op landelijk niveau is er overigens ook afstemming van het leerplicht- en RMC-beleid via Ingrado, de landelijke vereniging voor leerlicht- en RMC-functionarissen.

Jongerenpunt/-loket

In februari 2005 is de aftrap gegeven voor de ontwikkeling en inrichting van een jongerenloket in Zwolle. Doel hiervan is om in een regelmatig overleg afspraken te maken tussen uitvoerders die betrokken zijn bij individuele jongeren met het doel begeleiding te bieden naar school of naar duurzaam werk. In het schooljaar 2005-2006 heeft deze samenwerking vorm gekregen in een wekelijks casuïstiekoverleg. Daarnaast is op beleidsniveau gesproken over de wenselijkheid en mogelijkheden van een fysiek jongerenpunt, die begin 2006 binnen het CWI zal worden ingericht.

- wekelijks casuïstiekoverleg;
- doelgroep: voortijdig schoolverlater 18-23 jaar;
- taken: signalering, afstemming, casusbespreking en begeleiding terug naar school of duurzaam werk;
- deelnemers: Centrum Werk en Inkomen (CWI), consulenten Sociale Zaken (gemeenten), consulenten Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) en de beide Regionale Opleidingscentra (ROC's);
- januari 2007: inrichting fysiek jongerenloket CWI Zwolle.

Onderwijsinspectie

In een grootschalige bijeenkomst tussen de leerplichtambtenaren en de inspectie is gebleken dat er meer behoefte is aan afstemming en samenwerking tussen de leerplichtambtenaren en de onderwijsinspectie. Mede omdat de onderwijsinspectie haar werkwijze heeft aangepast en zich in verhouding meer op risicoscholen gaat richten. De insteek is de handen in elkaar te slaan met als voornaamste doel dat scholen hun verplichtingen nakomen in het belang van de leerling.

- twee keer per jaar;
- taken: afstemming, gezamenlijk beleid ontwikkelen;
- deelnemers: onderwijsinspectie en (afvaardiging) leerplichtambtenaren.

Project 'Ziekte als Signaal'

Als onderdeel van een breder pakket, beschreven in de startnotitie Integrale leerlingenzorg voortgezet onderwijs Regio IJssel-Vecht, is in september 2005 de pilot 'Ziekteverzuim als Signaal (ZAS)' van start gegaan. De onderliggende gedachte is dat een actieve, out-reachende opstelling van school en de GGD (JGZ) bij zorgwekkend ziekteverzuim op langere termijn de kans op schooluitval en/of leerachterstanden kan verminderen. De evaluatie heeft uitgewezen dat de GGD op scholen een bijdrage kan leveren aan verzuimbegeleiding op scholen: het aanbod is zinvol, er is veel respons, het brengt veel (achterliggende) problematiek aan het licht en het levert aangrijpingspunten voor preventie op. Het advies is de ondersteuning van de GGD op scholen breder aan te bieden.

- bij zorgwekkend schoolverzuim tijdig melding en onderzoek schoolarts;
- taken: verzuimbegeleiding (onderzoek naar aard schoolverzuim, achterhalen achterliggende problematiek en indien gewenst doorverwijzing hulpverlening);
- deelnemers: scholen voortgezet onderwijs en GGD.

Strafrechtelijk (Raad voor Kinderbescherming en OM)

Voorwaardelijke straf:

- Officiersmodel
- indien recidive wordt straf alsnog ter uitvoer gebracht of aan rechter voorgelegd.

HALT-afdoening (sepot onder voorwaarden)

via Jeugd Casus Overleg/Officier van Justitie
werk- en/of leerstraf voor matige schoolverzuimers (max. 20 uur)

Spijbelen ROOS (Reactie op ongeoorloofd schoolverzuim)

- via rechter
- voor jongeren die zich schuldig maken aan matig schoolverzuim
- paal en perk stellen aan het overtreden van de leerplichtwet
- het verbeteren van de problematische situatie van de jongere door het schetsen van een toekomstperspectief
- terugkeer naar de school, met begeleiding van de jeugdreclassering.
- Omvang leerstraf: 15, 25 en 40 uur
- gezinsbegeleiding maakt onderdeel uit van de taakstraf.

Spijbelen BASTA (leerstraf)

- via rechter
- bestrijding van schoolverzuim en motiveren van hardnekkige schoolverzuimers
- verbeteren van de problematische situatie van de jongere door het schetsen van een toekomstperspectief
- door verhoging van intrinsieke motivatie weer onderwijs te volgen.
- Duur: 60 uur verdeeld over drie weken, vrijwillig vervolgtraject van maximaal 10 weken.

Begeleiding jeugdreclassering

- officiersmodel: maximaal zes maanden
- via rechter: vanaf zes maanden, maximaal twee jaar.
- Pedagogisch middel ter voorkoming van recidive en ter vergroting van sociale competentie en sociale binding, opdat jongere optimaal gebruik kan maken van eigen talenten en mogelijkheden.

eventueel in combinatie met:

Sociale vaardigheidstraining (taakstraf)

- officiersmodel/via rechter
- verbeteren sociale vaardigheden en voorkomen recidive.
- de omvang van deze leerstraf varieert van 10, 20 en 40 uur.

Training agressiebeheersing (taakstraf)

- officiersmodel/via rechter
- agressieregulatie en jongeren het vertrouwen te geven dat zij zelf in staat zijn hun leven positief te beïnvloeden.
- de omvang van deze leerstraf varieert van 10, 20 en 40 uur.

DTS (Dagtrainingsprogramma Sprengen)

- via rechter
- sociale vaardigheidstraining/trainingen gericht op het aanleren van normen en waarden.
- een aantal weken verplicht verblijf binnen het dagtrainingscentrum.

Bestuursrechtelijk (gemeente)

Bestuursdwang of een last onder dwangsom

Deze sancties kunnen onder bepaalde omstandigheden effectiever zijn dan de 'klassieke' strafrechtelijke sancties (het opmaken van proces-verbaal), met name wanneer voor voortzetting van de overtreding, dan wel herhaling daarvan, gevreesd moet worden.

Civielrechtelijk (Raad voor Kinderbescherming en OM)

- Onder toezicht stelling (gezinsvoogdij)
- Uithuisplaatsing

BIJLAGE 5 - Werkagenda aanval op de uitval

	2006		2007		2008	2009	2010
	voorjaar	najaar	voorjaar	najaar			
Korte klap							
Uitrol Quick wins en Good Practices.							
Overeenkomsten met 12 regio's om de uitval in 2006/2007 met 10% terug te brengen.							
Taalachterstanden							
In 2008 al toename van bereik VVE onder doelgroep van 50 procent naar 70 procent (in plaats van 2010).							
Het verbeteren van de kwaliteit van de VVE door het aantal dagdelen per kind te verhogen en de betrokkenheid van ouders te vergroten.							
Verhogen aantal schakelklassen/summerschools.							
Leerplusarrangement voor aanpak in het VO van taalachterstanden.							
Ouders							
Intentieverklaring met betrokken organisaties om ouderbetrokkenheid te vergroten bij het onderwijs.							
Tijdelijk platform allochtone ouders.							
Mentoring en coaching							
Inrichten van kennisfunctie voor mentoring en coaching in het po,vo en de bve.							
Handreiking mentoring en coaching verspreiden onder scholen.							
Zorg							
Het (versneld) uitbreiden van het aantal zorg-advies teams voor leerlingen met een cumulatieve van gedragsproblemen en / of zorgbehoeften.							
Projecten voor leerlingen met ernstige gedragsproblematiek door lokale partners. OCW, VWS en Justitie bekijken de mogelijkheid tot een pilot Maatwerk voor Criminele Jongeren.							
Contact houden							
Taskforce Jeugdwerkloosheid en OCW verspreiden een handreiking over het succesvol preventieproject bij de overgang van VMBO naar MBO en het geven een financiële bijdrage aan de RMC-regio's voor de opstart of verbetering van dit project.							
(Na)zorgplicht instellen voor VMBO-scholen voor de overdracht naar het MBO.							
Leerlinggegevens overdragen							
Zorggegevens doorgeven van basisschool naar voortgezet onderwijs en daarna weer aan het ROC.							
Onderwijskundige leerlinggegevens (naast leerlingvolgsysteem).							
Aansluiting onderwijsvormen							
Leerlingvolgssystemen in het PO en het VO op elkaar aan laten sluiten. Voor de langere termijn ontwikkelen van doorlopende leerlijnen en afstemmen van wetgeving. (PO/VO)							
Verbetering advies aan het eind van de basisschool. Dit kan door toetsen te ontwikkelen (zoals theorie- en praktijktoetsen) voor de jaargroepen 6, 7 en 8 als onderdeel van het leerlingvolgsysteem. (PO/VO)							
Huidige succesvolle, experimentele programma's formaliseren.							
Meer ruimte voor scholen om het eigen onderwijsaanbod te bepalen.							
Gebruik assessment bij binnenkomst van zorgleerlingen in mbo. Het assessment kan de verwachtingen en (on)mogelijkheden van een leerling in beeld brengen.							
Brede school							
OCW maakt met toegezegde FES-middelen aanpassingen van schoolgebouwen voor de brede schoolontwikkeling in het primair onderwijs mogelijk vanaf augustus 2006.							
Spijbelen							
Scholen voeren een adequaat spijbelbeleid. De Inspectie ziet hier op toe.							
Leerplicht verlengen							
Leerplichtwet aanpassen: Volledige leerplicht tot achttiende verjaardag.							

Werkagenda aanval op de uitval

	Vorbereiding
	Uitvoering
	Reallocatie op langere termijn

	voorjaar 2006	najaar 2006	voorjaar 2007	najaar 2007	2008	2009	2010
Melding en registratie							
Onderzoek OCW, gericht op uitvoering Leerplichtwet en RMC-regelgeving door gemeenten in PO, VO en BVE.							
Sluitend maken van registratie (m.b.v. onderwijsnummer) door middel van nieuwe route voor meldingen van schooluitval (pilot IB-groep).							
Verbreden goed practise samenwerken leerplicht en RMC op gemeentelijk niveau.							
Handhaving en toezicht op de RMC-registratie via de inspectie versterken.							
Aanbod aan praktijkplaatsen							
Verspreiden handreiking stageovereenkomsten.							
Scholen simuleren arbeidspraktijk van stage- en werkplaatsen binnen de scholen.							
Administratieve lasten voor leerbedrijf verminderen: snelle en eenvoudige accreditatie.							
Extra stageplaatsen mbo niveau 1 met snellere erkenning leerbedrijven.							
Verantwoordelijkheidsverdeling stages verbeteren.							
Praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs							
Arbeidstoeileiding voor jongeren uit praktijkonderwijs en VSO intensiveren via regeling Doorontwikkeling praktijkonderwijs.							
Pilot met nazorg arbeidsmarkt van scholen praktijkonderwijs.							
Praktijk op het VMBO							
Verspreiden goede voorbeelden van verbinden van leren met de praktijk in het VMBO.							
Loslaten van maximum van 60 uur stage in derde leerjaar van het VMBO.							
Bevorderen van het gebruik van de stageplaats in het VMBO voor de BPV-plaats in het MBO (een doorgaande werklijn). De mogelijkheid hiertoe is afhankelijk van de MBO-studie en de stageplek.							
Praktijk op MBO							
Stimuleren scholen en bedrijven om regionaal afspraken te maken over stageplaatsen.							
Stimuleren van ROC's om macrodoelmatigheidsanalyses te gebruiken							
Meebewegen met opstappers							
Bevorderen van EVC-trajecten, ook voor jongeren zonder startkwalificatie.							
Oprichten van leerwerkloketten voor zowel werkende als werkloze jongeren zonder startkwalificatie.							
Introductie van het werktraject als 'derde leerweg'.							
Maatwerk voor uitvallers							
OCW en Taskforce rollen jongerenloket uit door middel van handleiding en financiële bijdrage.							
Informatie- en meldplicht opnemen in RMC-regelgeving voor niet-leerplichtige voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar.							
OCW creëert wettelijke basis voor gemeenten om meer dwang te kunnen toepassen om jongeren van 18-23 jaar te laten werken / leren (leer/werkplicht).							
Verspreiden goed practise flexibel instroommoment in het mbo.							
Jongeren die uit detentie komen krijgen direct een ZMOK-indicatie waarmee ze op een ZMOK-school terecht kunnen.							
Per studiejaar 2006/2007 tellen jongeren die zich hebben ingeschreven voor een BBL-opleiding, maar op 31 december nog geen geschikte stageplaats hebben gevonden, wel mee in de bekostiging van ROC's.							
Tweede kans beroepsonderwijs mogelijk maken door het uitrollen van het O&O Jeugdmodel naar de 30 grote gemeenten. De samenwerking moet leiden tot 10.000 extra bbi-plekken.							